

07

Νοεμβρίου

Την Αφροδίτη Βακάλη την γνωρίσαμε πριν από έναν χρόνο, όταν κυκλοφόρησε από τις εκδόσεις Ψυχογιός το πρώτο της βιβλίο με τίτλο, "Και γύρω τους η θάλασσα". Γεννημένη στην Αθήνα το 1965, σπούδασε Αγγλική Φιλολογία στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και αρχικά εργάστηκε διδάσκοντας αγγλικά σε φροντιστήρια, ενώ το 1997 διορίστηκε στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, όπου υπηρετεί μέχρι σήμερα, ζώντας μόνιμα στη Μύκονο. Πριν από λίγες ημέρες κυκλοφόρησε από τις εκδόσεις Ψυχογιός το δεύτερο βιβλίο της με τίτλο, "219 ημέρες βροχής", ένα αστυνομικό μυθιστόρημα που φαίνεται πως ήρθε για να προκαλέσει -θετικές- συζητήσεις και να ταράξει τα νερά αυτής της λογοτεχνικής περιόδου. Η κυρία Βακάλη, λοιπόν, δέχτηκε να μας μιλήσει για το νέο της αυτό πόνημα και όχι μόνο.

Το νέο σας βιβλίο, "219 ημέρες βροχής", είναι πολύ διαφορετικό από το "Και γύρω τους η θάλασσα". Κάνετε μια μεγάλη λογοτεχνική μετάβαση, επιλέγοντας να μας χαρίσετε αυτή τη φορά ένα αστυνομικό μυθιστόρημα. Για εσάς, πόσο εύκολη υπόθεση αποδείχθηκε αυτό;

Δε θα έλεγα ότι με δυσκόλεψε ιδιαίτερα καθώς για μένα σημασία έχουν τα πρόσωπα που εμπλέκονται στην υπόθεση που πραγματεύομαι και όχι η ίδια η ιστορία. Πρωτίστως με ενδιαφέρουν οι χαρακτήρες, η ψυχολογία τους, το πώς θα εμβαθύνω και θα τους περιγράψω καλύτερα έτσι ώστε οι πράξεις τους να

συνάδουν με την προσωπικότητα και την ψυχοσύνθεσή τους. Όταν όλα αυτά 'κουμπώσουν' σωστά η ιστορία προχωράει σχεδόν από μόνη της.

Αν και η ξένη αστυνομική λογοτεχνία θεωρείται κλασσική και διαχρονική, ως προς την αξία της, υπάρχει μια προκατάληψη όσον αφορά τους Έλληνες δημιουργούς, πόσο μάλλον όταν είναι γυναίκες. Αυτό, ήταν κάτι που σας προβλημάτισε ως προς την πιθανή αποδοχή ή μη του βιβλίου σας;

Με προβλημάτισε μόνο το αν θα άρεσε στον εκδοτικό οίκο και αν θα ήταν διατεθειμένοι να το εκδώσουν, καθώς η ιστορία εκτυλίσσεται γύρω από φόνους παιδιών. Κατά τα άλλα, έχω μεγάλη εμπιστοσύνη στην κρίση του αναγνωστικού κοινού και με μεγάλη μου χαρά είδα ότι την ίδια εμπιστοσύνη έχουν και οι υπεύθυνοι των εκδόσεων Ψυχογιός. Θεωρώ ότι ο έλληνας αναγνώστης κρίνει το κείμενο που έχει μπροστά του, τη δομή της ιστορίας, τους χαρακτήρες και την εμπειριστατωμένη παρουσίαση τους, ανεξάρτητα από το φύλο του συγγραφέα ή το είδος του μυθιστορήματος. Προσωπικά ως δημιουργός, δε γράφω με γνώμονα το τι θεωρείται εμπορικό και πιθανή επιτυχία αλλά ακολουθώ την έμπνευσή μου, καταγράφω τις σκέψεις και τους προβληματισμούς μου και συνθέτω την ιστορία μου, συμπορευόμενη με τους χαρακτήρες που έχω πλάσει. Ελπίζω να δικαιωθώ, το βιβλίο να αγαπηθεί και αποδειχθεί ότι τελικά δεν υπάρχουν προκαταλήψεις, πράγμα το οποίο ήταν και η αρχική μου πεποίθηση.

Τι ήταν αυτό που σας ενέπνευσε να συγγράψετε το συγκεκριμένο βιβλίο; Γενικότερα, από που αντλείτε την έμπνευσή σας;

Η απέχθειά μου για τη βροχή. Κάποια στιγμή αναρωτήθηκα σε τι βαθμό θα μπορούσε να επηρεάσει η συνεχής βροχή την ψυχολογία των κατοίκων μιας πόλης και κυρίως, που θα μπορούσε να οδηγήσει ένα ήδη διαταραγμένο άτομο. Κάπως έτσι γεννήθηκε στο μυαλό μου ο σκελετός αυτής της ιστορίας. Γενικότερα, η έμπνευσή μου πυροδοτείται από τη φαντασία μου. Μου αρέσει να δημιουργώ χαρακτήρες και να τους δοκιμάζω σε διάφορες καταστάσεις.

Γιατί 219 ημέρες; Γιατί όχι περισσότερες ή λιγότερες; Υπάρχει κάποια σύνδεση με την ιστορία την οποία πρέπει να ανακαλύψει ο αναγνώστης, κάποιος συμβολισμός, ή είναι μια τυχαία επιλογή;

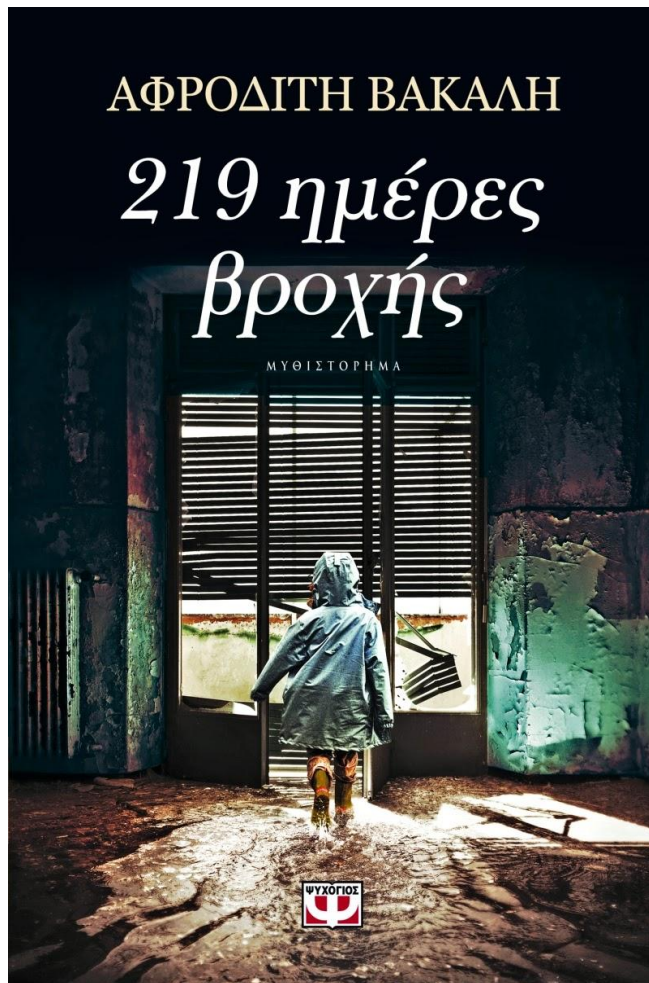
Ήθελα αρχικά το χρονικό διάστημα κατά το οποίο βρέχει συνεχώς να είναι περίπου 7 μήνες. Κατόπιν, το άθροισμα να δίνει 3, τον αριθμό που πιστεύω ότι ισορροπεί τον κόσμο μας. Το 219 πληροί τις παραπάνω προϋποθέσεις και το βρήκα ταιριαστό.

Κάπου άκουσα πως το “219 ημέρες βροχής” το προετοιμάζατε εδώ και τέσσερα χρόνια. Αληθεύει αυτό κι αν ναι, ποιοι ήταν οι λόγοι που συγγραφή του διήρκεσε τόσο μεγάλο διάστημα;

Χρειάστηκαν τρία χρόνια για να το τελειώσω, όχι τέσσερα. Ξεκίνησα να το γράφω την άνοιξη του 2011 και το παρέδωσα το Μάιο του 2014. Άλλωστε η δουλειά μου ως εκπαιδευτικός απορροφά μεγάλο μέρος του χρόνου μου και δε μου επιτρέπει να γράφω καθημερινά. Παράλληλα όμως, δε θεωρώ ότι τρία χρόνια είναι μεγάλο χρονικό διάστημα όταν κάποιος θέλει να παρουσιάσει μια προσεγμένη και ολοκληρωμένη δουλειά. Δε μου αρέσει να κάνω προχειρότητες και αφιέρωσα πολύ χρόνο επίσης στη διόρθωση του κειμένου. Κι αν δεν έπρεπε να το παραδώσω για να εκδοθεί, πιστεύω ότι ακόμη θα διόρθωνα! Πάντα υπάρχει μια άλλη, καλύτερη λέξη, κάτι που θέλω να προσθέσω ή να αφαιρέσω, ποτέ δεν είμαι απόλυτα ικανοποιημένη. Απλά κατανοώ ότι κάποια στιγμή πρέπει να το αποχωριστώ και να το αναλάβει ο εκδοτικός οίκος.

Σκεφτήκατε ποτέ την πιθανότητα να αντιδράσει το αναγνωστικό κοινό, επειδή τα θύματα τις ιστορίας σας είναι παιδιά; Σας φόβισε το ενδεχόμενο μιας τέτοιας πιθανότητας;

Θεωρώ πολύ ώριμο το ελληνικό αναγνωστικό κοινό κι ούτε στιγμή δε σκέφτηκα ότι κάτι τέτοιο θα αποτελούσε πρόβλημα. Επέλεξα τα θύματα να είναι παιδιά θέλοντας να δείξω το μέγεθος της αποσταθεροποίησης που θα μπορούσε να υποστεί ένα ήδη διαταραγμένο άτομο από τη συνεχή και ακατάπαυστη βροχή. Σημασία έχει πιστεύω ο τρόπος που παρουσιάζεται μια ιστορία, το ψυχογράφημα των ηρώων, η δομή της υπόθεσης και η τεκμηρίωσή της · όχι οι επιμέρους λεπτομέρειες.

Υπάρχει κάποιος χαρακτήρας στην ιστορία σας που να ξεχωρίζει στην καρδιά σας και για ποιον λόγο;

Πάντα υπάρχει ένα χαρακτήρας που τον ξεχωρίζω και τον αγαπώ περισσότερο απ' τους άλλους. Είναι ανθρώπινο νομίζω. Στο συγκεκριμένο βιβλίο το πρόσωπο αυτό είναι η Καλλιρρόη. Μου αρέσει η αχαλίνωτη φαντασία της, ο τρόπος που παρατηρεί τα μικρά, ασήμαντα πράγματα γύρω της κι έχει πολλά δικά μου στοιχεία, όπως η φοβία της για το σκοτάδι. Ίσως πίσω της να κρύβομαι συνειδητά ή ασυνείδητα εγώ. Σε κάθε περίπτωση πάντως, της έχω μεγάλη αδυναμία και πέρασα όμορφα μαζί της. Μέσα στην όλη βαριά ατμόσφαιρα, ήταν μεγάλη ανάσα για μένα η Καλλιρρόη και η περιγραφή των σκέψεών της.

Χωρίς να αποκαλύψουμε τον δολοφόνο ή τα κίνητρά του, νιώθετε πως μπορείτε να δικαιολογήσετε, έστω και σε κάποιο βαθμό, τις πράξεις του;

Όπως φαίνεται κι από τους διάσπαρτους μονολόγους του, ο δολοφόνος είναι ένα άτομο διαταραγμένο και εμφανώς ανισόρροπο. Επομένως δεν τίθεται θέμα δικαιολόγησης καθώς έχει ούτως ή άλλως το ακαταλόγιστο.

Πώς νιώθατε τις στιγμές εκείνες όπου έπρεπε να γίνετε εσείς ο δολοφόνος και να αφηγηθείτε γεγονότα μέσα από τα δικά του μάτια; Πόσο εύκολο ήταν να διαχειριστείτε μια διαταραγμένη προσωπικότητα και να μπειτε στη θέση της;

Ήταν μια τεράστια πρόκληση, την οποία βρήκα πολύ ενδιαφέρουσα, δε σας κρύβω. Με δυσκόλεψε είναι η αλήθεια, και φοβήθηκα κυρίως να μην παρασυρθώ στην υπερβολή. Προσπάθησα όμως να μπω στη θέση του, στην ψυχολογία του, όπως κάνω άλλωστε και με όλους τους ήρωες των βιβλίων μου κι ελπίζω να κατάφερα να αποδώσω ικανοποιητικά την προσωπικότητα και τις ενδόμυχες σκέψεις αυτού του ατόμου.

Μια θετική κριτική, είναι πάντα καλοδεχούμενη. Πώς αντιμετωπίζετε κάποια τυχόν κακή ή έστω, όχι και τόσο θετική κριτική;

Δε με ενοχλεί καθόλου η οποιαδήποτε κριτική αρκεί να είναι καλοπροαίρετη και να εκφράζει τη γνώμη εκείνου που την ασκεί. Τη θεωρώ μάλιστα χρήσιμη διότι με βάζει σε σκέψεις και πιθανά με βοηθά να βελτιωθώ. Από τη στιγμή που δημοσιεύεται η δουλειά μου αναπόφευκτα εναποτίθεται στην κρίση του αναγνωστικού κοινού. Δε θεωρώ δεδομένο ούτε απαραίτητο να αρέσει σε όλους, τα γούστα άλλωστε διαφέρουν κι αυτό καθιστά τους ανθρώπους ενδιαφέροντες κατά την άποψή μου.

Στην Ελλάδα του 2014 όπου οι γυναίκες συγγραφείς αντιμετωπίζονται με αρκετή προκατάληψη, ποιες είναι οι δικές σας σκέψεις πάνω στο θέμα; Πώς αντιδράτε απέναντι σε αυτό το φαινόμενο;

Θα μου επιτρέψετε να διαφωνήσω με αυτήν την άποψη. Δεν πιστεύω ότι οι γυναίκες συγγραφείς αντιμετωπίζονται με προκατάληψη. Όταν ένα βιβλίο είναι πραγματικά καλό, το αναγνωστικό κοινό το αναγνωρίζει, το εκτιμά και το τιμά με την προτίμησή του. Υπήρξαν και υπάρχουν πολλές αξιόλογες γυναίκες συγγραφείς που χαίρουν πανελληνίας εκτίμησης και που τα βιβλία του κατέχουν εξέχουσα θέση στις βιβλιοθήκες όλων όσοι αγαπούν τη λογοτεχνία. Μεταξύ πολλών άλλων, θα μπορούσα ενδεικτικά να αναφέρω την Άλκη Ζέη, τη Διδώ Σωτηρίου, τη Μέλπω Αξιώτη, την Ιωάννα Καρυστιάνη και τη λατρεμένη μου Ζυράννα Ζατέλη.

Αν και είναι νωρίς ακόμα, έχετε ξεκινήσει την συγγραφή κάποιου νέου μυθιστορήματος;

Δεν έχω ξεκινήσει κάτι διότι νιώθω ακόμη πολύ δεμένη με τους ήρωες του «219 ημέρες βροχής». Πρέπει να απομακρυνθώ, να αποστασιοποιηθώ και μετά να δημιουργήσω καινούργιους χαρακτήρες. Όμως, στο βάθος του μυαλού μου ήδη σχηματίζεται η ιδέα για ένα νέο βιβλίο καθώς νιώθω να με «καταδιώκει» ένα πρόσωπο και να προσπαθεί να τραβήξει την προσοχή μου. Του κλείνω πεισματικά την πόρτα διότι δεν είμαι έτοιμη ακόμη να ασχοληθώ μαζί του, αλλά εκείνο έχει αρχίσει να εμφανίζεται και στα παράθυρα, συνεπώς πιστεύω ότι αργά ή γρήγορα θα αναγκαστώ να του αφοσιωθώ....